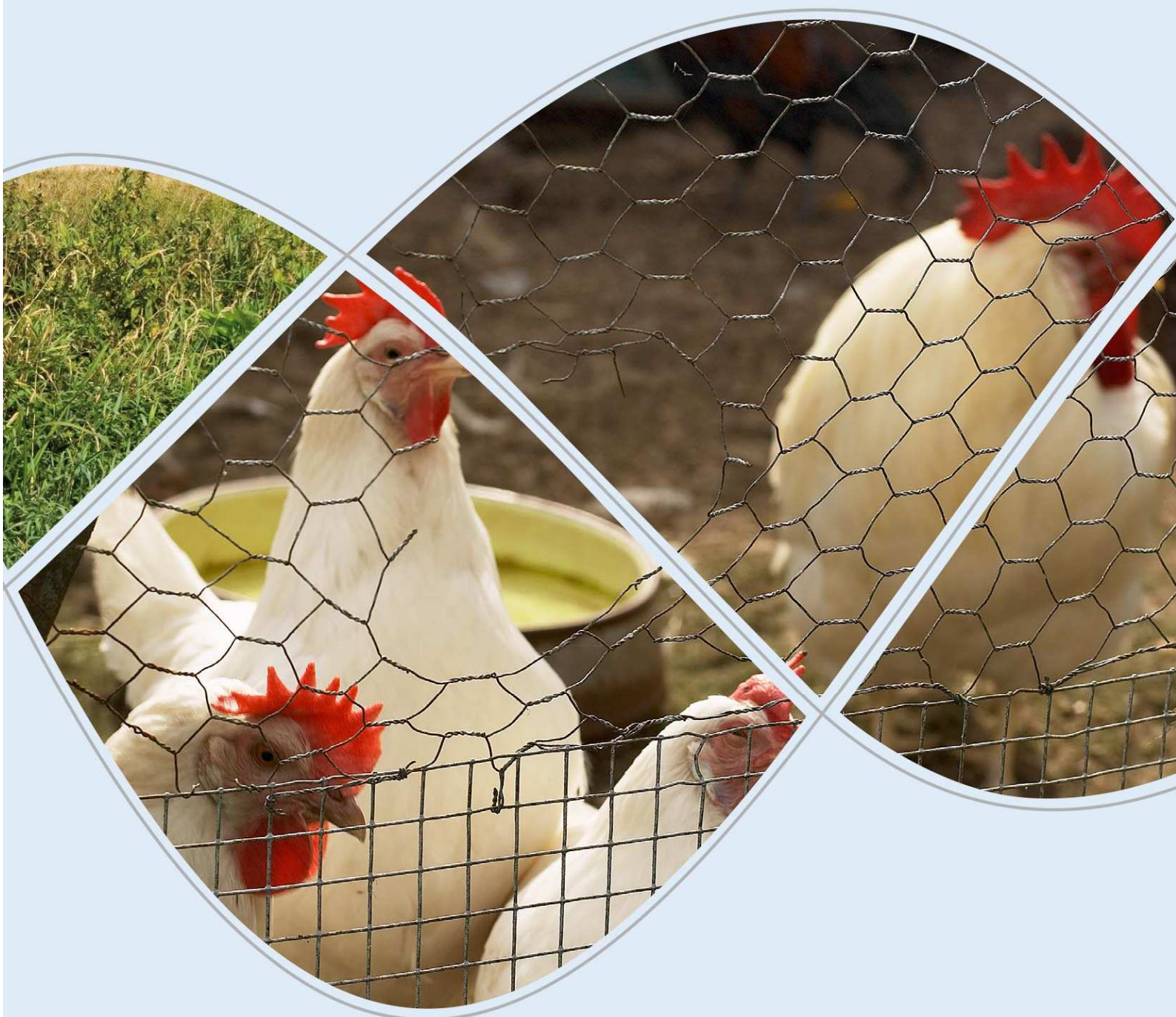

Tillæg nr. 3 og revurdering af miljøgodkendelse

Ændring af fjerkræproduktion

Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming

30.10.2017

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/14386

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
TILLÆG OG REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
Ophævelse af vilkår	6
Vilkår for husdyrbrugets anlæg	6
Generelle vilkår	11
UDNYTTELSE OG BORTFALD	12
RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	12
MEDDELELSESPLIGT	13
ØVRIGE FORHOLD	13
OFFENTLIGGØRELSE.....	13
KLAGEVEJLEDNING	13
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	15
INDLEDNING	15
BESKRIVELSE OG VURDERING AF ANSØGNINGEN	15
Husdyrbrugets beliggenhed.....	16
Dyreholdets størrelse	18
Driftsbygninger.....	18
Foder	20
Gødningsproduktion	21
Udbringningsarealer	21
Energi- og vandforbrug.....	22
Råvarer og hjælpestoffer	22
Affald	22
Spildevand/restvand	23
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.....	23
Lugt	23
Støj og transport	24
Støv, fluer og skadedyr	24
Lys.....	25
Driftsforstyrrelser og uheld	25
Landskab og kulturmiljø.....	25
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	26
Ammoniakpåvirkning af naturområder.....	26
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	31
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	32
OPHØR	37
HØRING	37
SAMLET VURDERING	39
BILAG 1	40
BILAG 2	42
BILAG 3	47
BILAG 4	53

Indledning

Tillægget til miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en ændring af husdyrproduktionen på Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Esbjerg Kommune har udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i nabohøring i perioden fra den 28. september 2017 til den 19. oktober 2017. I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra naboerne på Sdr. Grisbækvej 12, 6740 Bramming og Sdr. Grisbækvej 14, 6740 Bramming. De indkomne bidrag, og Esbjerg Kommunes bemærkninger til disse, fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering side 37-38.

Tillæg og revurdering af miljøgodkendelse

Esbjerg Kommune meddeler hermed tillæg til eksisterende miljøgodkendelse af husdyrbruget på Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming.

Tillægget omfatter

- En ændring af dyreholdet fra 34.525 fritgående høner og 43.143 burhøner til 44.718 fritgående høner og 32.515 burhøner. Dette svarer til en ændring fra 456,9 dyreenheder til 454,3 dyreenheder.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles efter § 12 stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Denne afgørelse er samtidig en revurdering af tidligere meddelt miljøgodkendelse fra september 2010. Reviderede vilkår meddeles efter § 39, jf. § 41 i husdyrloven.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og driftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming, matrikel nr. 6 a m.fl. Grisbæk By. Ejendomsnummeret er 5610307832. Bedriftens CVR nr. er 37841846 (Mosefryd Hønseri ved Jannie Lønne) og CHR nr. er 81131. Husdyrbruget ejes af Glenn Nielsen og Jannie Lønne, Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 98740.

Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

I forbindelse med revurderingen fastsættes en række nye vilkår for husdyrbrugets drift. Desuden ophæves en række af de eksisterende vilkår i miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 og tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen fra oktober 2016.

En oversigt over hvilke vilkår fra den oprindelige godkendelse samt tillæg, der fortsat er gældende/opdateret, og hvilke vilkår der er ophævet, kan ses i bilag 1.

Esbjerg Kommune meddeler i denne afgørelse påbud om vilkår for drift af husdyrbruget med hjemmel i § 39, jf. § 41 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- Vilkår mærket med "A" er meddelt i medfør af godkendelse efter husdyrlovens § 12, stk. 3.
- Vilkår mærket med "B" er meddelt som påbud efter § 39, jf. § 41 i husdyrloven. I forbindelse med revurderingen er der ikke meddelt vilkår som påbud.
- Vilkår mærket "C" er vilkår, der er videreført fra den tidligere miljøgodkendelse fra september 2010. Der kan være foretaget redaktionelle ændringer i den oprindelige ordlyd af vilkåret.

- Vilkår mærket "D" er vilkår, der er videreført fra den tidligere tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse fra maj 2016. Der kan være foretaget redaktionelle ændringer i den oprindelige ordlyd af vilkåret.
- Vilkår mærket "E" er vilkår, der er videreført fra den tidligere tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse fra oktober 2016. Der kan være foretaget redaktionelle ændringer i den oprindelige ordlyd af vilkåret.

Der stilles følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg og generelle vilkår for husdyrbruget.

Ophævelse af vilkår

1. (A) Vilkår 18 og 44 i miljøgodkendelsen fra september 2010 og vilkår 2, 3, 4, 5, 6 (delvis) i tillæg nr. 1 fra maj 2016 ophæves.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

2. (A) Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

	Antal årsdyr	DE	Udegående Antal måneder
konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skræbehøne	44.718	263,05	1
Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	32.515	191,26	
I alt		454,3	

3. (A) Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 454,3 dyreenheder.
4. (A) 44.718 årshøner skal have adgang til udeareal i hele produktionsperioden.
5. (C) Antallet af dyr indenfor hver dyrekategori må maksimalt variere med 10 %.

Indretning og drift

6. (E) Den nye fjerkræstald skal placeres, som vist på kort 2 (i tillæg nr. 2)
7. (C) Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
8. (C) Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning og ensilage

9. (C) Overpumpning af gylle inkl. vaskevand fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

10. (C) Påfyldning af gyllevogne og lignende skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.
11. (A) Andelen af dybstrøelse/fast gødning som udspreddes på marken eller afsættes til eksport direkte fra stalden, skal min. være 100 %.

Foder

12. (D) Der skal anvendes fytase-tilsat foderblandinger ved konventionel drift og fasefodring skal tilpasses hønsenes udvikling.
13. (A) Korrektionsfaktoren vedr. råprotein i foderet til fritgående høns må maksimalt være 0,99 beregnet ud fra følgende ligning:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{protein pct. i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 80,11$$

Korrektionsfaktoren for fosfor i foderet til fritgående høns må maksimalt være 0,88. Det beregnes ud fra følgende ligning:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{pct. fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 17,55$$

Ovenstående korrektionsfaktorer er beregnet ud fra følgende forudsætninger i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor – Fritgående høns	Værdi
Kg æg pr. årshøne	18,8
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,60
Kg foder pr. årshøne	44,50
Råprotein % i foder	16,20
Fosfor % i foder	0,44
Gennemsnitsvægt	1,75

14. (A) Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra ovenstående vilkårligning. Beregningen skal opbevares i logbog.
15. (D) Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
16. (D) Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.
17. (D) Det gennemsnitlige indhold kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.

18. (D) Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
19. (C) Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.

Energi- og vandforbrug

20. (D) Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
21. (D) Ventilationsanlægget kontrolleres 1 gang pr. år af fagpersonale. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

22. (C) Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
23. (C) Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

24. (D) Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
25. (D) Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

26. (C) Staldsystemet i den nye burægstalden (jf. kort 2, bygning nr. N) skal være gødningsbånd og hyppig udmugning (mindst 3 gange ugentligt) eller tilsvarende staldsystem, med en ammoniakfordampning på samme niveau eller lavere.
27. (C) Udmugning ved start af gødningsbåndet i konsumægstaldene (stald N) skal foretages mindst 3 gange ugentligt.
28. (C) Gødningsbåndets driftstimer måles løbende ved hjælp af en timetæller eller en energimåler og skal registreres i en driftsjournal. I konsumægstaldene skal registreringen ske månedligt.
29. (C) Der skal ved miljøtilsyn på ejendommen foreligge oplysninger om driftstid pr. udmugning, så forventet timeforbrug eller energiforbrug kan estimeres for kontrol af, om udmugning foretages med den anførte frekvens. Hvis driftstimer måles ved hjælp af energimåler, skal der endvidere foreligge oplysninger om elmotorernes samlede effekt.

30. (D) Den nye stald til fritgående høns skal indrettes med gødningsbånd.
31. (D) Gødningsbånd skal tømmes mindst 3 gange ugentligt fordelt jævnt over ugen.
32. (D) Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
33. (D) Der skal føres logbog med tidspunkter for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt).
34. (D) Logbog skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.
35. (D) Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbåndet er ude af drift i en periode på mere end 14 dage.

Spildevand

36. (C) Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
37. (C) Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra burægstalden, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.
38. (D) Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes en ansøgning afledning af husspildevand fra ny staldbygning til godkendelse. Der vil blive meddelt en særskilt tilladelse hertil.
39. (D) Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stald, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Transport

40. (D) Der skal etableres en intern kørevej mellem gødningshuset og Sdr. Grisbækvej. Interne transporter mellem den østlige og vestlige del af husdyrbruget skal hovedsagelig foregå via denne vej. Vejen skal etableres med et fald, så der ikke sker afledning af overfladevand til Sdr. Grisbækvej.
41. (E) Til- og frakørsel til den nye fjerkræstald skal ske via eksisterende indkørsler fra Sdr. Grisbækvej til husdyrbruget.

Lugt

42. (C) Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

43. (A) På husdyrbruget skal der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, hvor staldene og fodringsanlæg skal holdes rene for at mindske gener fra dyreholdet.

Støj

44. (C) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

45. (C) Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovennævnte er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentationen skal ske under forhold, hvor husdyrbrugets er i fuld normal drift.
46. (C) Dokumentationen skal ske i form af resultatet af en støjmåling udført som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 eller af beregninger udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A.).
47. (C) Målingerne eller beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

48. (C) Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

49. (D) Der skal overalt på ejendommen udføres og dokumenteres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
50. (C) Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Lys

51. (A) For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
52. (E) Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige.

Landskabelige værdier

53. (C) Fodersilo (Q) må ikke bygges højere end maksimal 14,11 m.
54. (E) De på kort 4 angivne plantninger skal etableres som:
- Grøn, 3-rækkede hegn
  - Blå, 2-rækkede supplerende hegn
  - Rød, hegn der bevares og om nødvendigt reetableres
55. (E) Alle levende hegn skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
56. (E) Der skal holdes 8 meters afstand fra vandløb til levende hegn af hensyn til senere vedligehold af vandløbet.
57. (E) Der må etableres brud i beplantningen til indkørsler til ejendommen.
58. (E) Alle hegn skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af hønsesalden.
59. (A) Beplantningen omkring ejendommen skal vedligeholdes, hvilket betyder, at der skal genplantes, hvis planter går ud, og at der skal renholdes for ukrudt omkring planterne i et omfang, så træernes og buskenes vækst ikke hæmmes.
60. (E) Alle hegn kan flyttes til en anden placering, på ejendommen, efter accept fra Esbjerg Kommune, såfremt de til stadighed opfylder deres formål som afskærmende beplantning.
61. (E) De 4 nye fodersiloer skal placeres som angivet på kort 2 (i tillæg nr. 2).

Generelle vilkår

Uheld

62. (C) Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne.
- Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ophør

63. (C) Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

Ifølge lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug bortfalder godkendelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter, at godkendelsen er meddelt.

Den 1. august 2017 er der trådt en ny husdyrregulering i kraft. Af overgangsreglerne i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK nr. 916 af 23.6.2017) fremgår det, at en godkendelse meddelt efter §11 og §12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter godkendelsen er meddelt. Det vil sige, at der reelt set er 6 år til at udnytte godkendelsen.

Med udnyttet menes, at det kan konstateres, at det projekt godkendelsen omfatter faktisk er gennemført.

Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet. Udnyttelse anses her for at foreligge, når de godkendte bygningsmæssige ændringer, udvidelser eller etableringer er gennemført.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse foreligger, når der har været en produktion svarende til mindst 25 procent af det godkendte.

Retsbeskyttelse og revurdering

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

Første revurdering af miljøgodkendelsen fra september 2010 er indarbejdet i nærværende afgørelse. Første revurdering af tillæg nr. 1 og tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen skal foretages i 2024. Næste revurdering af miljøgodkendelsen fra september 2010 foretages i samme forbindelse.

Meddelelesespligt

Den der er ansvarlig for husdyrbruget underretter kommunen ved manglende overholdelse af vilkår, og træffer straks foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold eller staldanlæg. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til love og bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 3. november 2017 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 1. december 2017 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrlovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til

miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Sdr. Grisbækvej 6 har søgt om at ændre dyreholdet. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen og indeholder en vurdering af de miljøpåvirkninger, som ændring og drift af husdyrbruget giver anledning til.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner tilsvarende baggrund for revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse fra september 2010. Miljøgodkendelser af husdyrbrug skal regelmæssigt tages op til revurdering. Den første revurdering skal ske 8 år efter godkendelsen er meddelt. I forbindelse med ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse har ansøger samtidig ønsket at miljøgodkendelsen fra september 2010 tages op til revurdering. Dette sker således frivilligt og med ansøgers samtykke bortfalder tilbageværende retsbeskyttelse.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelses-handling, men kan i stedet betragtes som et supplement til den eksisterende miljøgodkendelse. Hovedformålet er at vurdere, om beskyttelsen af miljøet gennem de stillede vilkår i miljøgodkendelsen fortsat er tilstrækkeligt eller om det er nødvendigt at ajourføre vilkårene i lyset af den teknologiske udvikling.

Kommunen kan meddele påbud hvis:

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcerforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse og vejledning¹. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm), dels i forhold til de naturmæssige forhold.

Beskrivelse og vurdering af ansøgningen

Glenn Nielsen og Jannie Lønne ønsker at ændre deres fjerkræbesætning på Sdr. Grisbækvej 6, 6740 Bramming fra 456,9 dyreenheder (DE) til 454,3 DE. Antallet af burhøns reduceres, og antallet af fritgående høns øges.

Ændringen forventes igangsat umiddelbart efter godkendelsen er meddelt.

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017); Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 865 af 23.6.2017) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

På vegne af ansøger har Søhøjlandets Regnskabskontor den 2. juni 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt. Det endelige ansøgningsskema (nr. 98740 version 2) er indsendt den 16. august 2017. Desuden er indsendt en fiktiv ansøgning (nr. 85023 version 8), hvor nudriften svarer til den drift, der var for 8 år siden.

Tidligere godkendelser

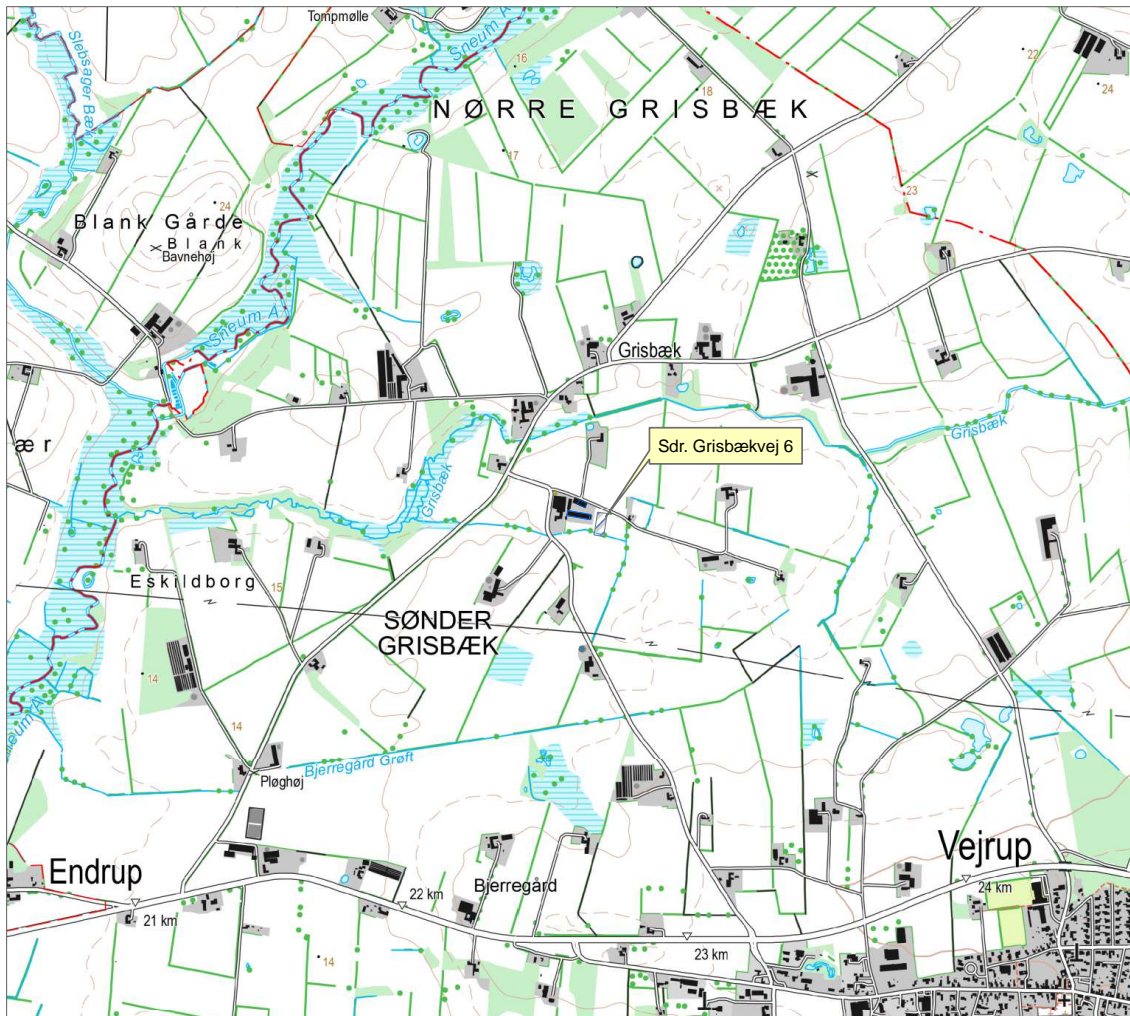
Esbjerg Kommune har i september 2010 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen fra 65,5 DE til 341,4 DE. Efterfølgende har Esbjerg Kommune i maj 2016 meddelt tillæg til miljøgodkendelsen (tillæg nr. 1) til udvidelse af husdyrproduktionen fra 245,6 til 456,9 DE og i oktober 2016 meddelt tillæg til miljøgodkendelsen (tillæg nr. 2) til ændring af placeringen af stalden. Nærværende miljøgodkendelse meddeles som tillæg nr. 3 til miljøgodkendelsen fra september 2010.

Af § 26 i husdyrloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8 årig periode. I ansøgningen om udvidelse er nudrift således angivet til 64,8 DE, således at alle beregninger og vurderinger af miljøforhold medtager alle udvidelser siden januar 2009.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område " 22-030-010 – landområde omkring Sdr. Grisbæk" i Esbjerg Kommuneplan 2014-2026. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning. Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Der sker intet byggeri, og derfor er afstanden til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt uændret, i forhold til beskrivelsen i tillæg nr. 3 fra oktober 2016.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Husdyrbruget ligger mindre en 300 m fra beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt. Dermed er husdyrbruget omfattet af § 20 i husdyrloven. Det betyder, at ved vurdering af ansøgningen skal det sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses. Vurdering af evt. gener for omboende fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under emnerne lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.

Afstandskrav i § 8 i husdyrloven (Afstande til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse) er ikke relevante, da der ikke etableres nye staldanlæg.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold fremgår af tabel 1.

Dyreart	Nudrift 2007		Ansøgt drift 2010		Ansøgt 2016		Fremtidig	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	150	23,8	0	0	0	0	0	0
Årsso, farestald, Kasses-tier, delvis spaltegulv	150	10,5	0	0	0	0	0	0
Smågrise fra 7,2 kg, Drænet gulv + spalter (50/50)	1.010	4,68	0	0	0	0	0	0
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	1.010	26,1	3.500	90,4	0	0	0	0
Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	0	0	41.750	245,6	43.143	253,8	32.515	191,3
Årshøner, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehegne/fritgående	0	0	0	0	34.525	203,1	44.718	263,0
I alt		64,8		336,0		456,9		454,3

Tabel 1: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Den nuværende tilladte produktion på ejendommen svarer til 34.525 fritgående høner og 32.515 burhøner, jf. Esbjerg Kommunes tillæg til miljøgodkendelse fra maj 2016.

Besætningslisten i det centrale husdyrregister (CHR) viser et dyrehold på 44.600 burhøner og 47.600 fritgående høner. Besætningslisten angiver hvilke dyr der på udtrækstidspunktet den 20. juli 2017 er oplyst til registret. Der er sket en fejlregistrering i CHR, i forbindelse med indberetningen. Det skyldes, at de beholder årshønerne i 14 måneder. Derfor ser det ud som om, der er en overproduktion. Dette vil blive rettet.

Vilkår 2, 3 og 4 om husdyrproduktion i tillæg nr. 2 fra maj 2016 ophæves og erstattes af nyt vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion og til i hvilket omfang produktionen kan tillades af variere.

Driftsbygninger

I forbindelse med ændringen af dyreholdet sker det intet byggeri.

På ejendommen vil der efter ændringen være følgende bygninger, som angivet i tabel 2.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
A	Stuehus	156 m ²
B	Opbevaring	200 m ²
C	Fyrrum/Garage	200 m ²
D	Lager	215 m ²

E	Kølerum/emballage/pakkerum/fyrrum	350 m ²
F	Maskinhus	868 m ²
G	Værksted	537 m ²
H	Gødningshus	600 m ²
I	Stald (berigede bure)	1.340 m ²
J	Samletank og vaskevand	250 m ²
K	Gl. svinestald er fjernet	-
L	Foderhus/Bl. Station/Forrum	250 m ²
M	Stald (fritgående høns)	2.958 m ²
N	Fodersiloer Fodersiloer	2 stk. á 20 m ³ og 1 stk. á 26 m ³ 2 stk. á 50 m ³
O	Gastæt silo	866 m ³
P	Servicebygning	155 m ²

Tabel 2: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

Kort 2: Situationsplan

I ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført hvilke ændringer der sker i dyreholdet i de enkelte stalde og hvilke ændringer der sker i staldsystemer. Ændringerne fremgår af tabel 3:

Staldafsnit	Dyreart	Antal			Staldsystem	
		Nudrift godkendelse 2007	Ansøgt godkendelse 2010	Ansøgt 2015	Nudrift	Ansøgt
Sostald, løbe- drægtighedsstald	Årssøer	150	0	0	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	-
Farestald	Årssøer	150	0	0	Kassestier, delvis spaltegulv	-
Klimastald	Smågrise fra 7,2 kg	1.010	0	0	Drænet gulv + spalter (50/50)	-
Slagtesvine-stald	Slagtesvin, Delvis	1.010	0	0	Spaltegulv, 25-49% fast gulv	-
Hønestald	Årshøne, konsumæg	0	41.750	43.143	-	Bure m. bånd, staldgødning
Hønestald	Årshøner, konsumæg,	0	0	34.525	-	Voliere m. gødningsbånd, skrabe-høne/fritgående

Tabel 3: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde.

Der foretages ingen ændringer af staldsystemer i forhold til tillæg til miljøgodkendelse fra maj 2016. Der stilles således ingen nye eller ændrede vilkår i relation til staldsystemer. Eksisterende vilkår i miljøgodkendelsen fra september 2010, som ikke er ophævet ved tillæg bibeholdes.

Foder

I tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af foderopbevaring og foderforbrug. Det samlede foderforbrug stiger med ca. 20 tons.

Der sker jævnligt ændringer i normtallene for tildeling af råprotein og fosfor i foderet til hønerne.

Der tildeles fortsat henholdsvis 0,49 % fosfor i foderet til burhønerne, hvilket svarer til normen 2016 og 0,44 % til de fritgående høner, hvilket er mindre end normen på 0,50 %. Der tildeles desuden 16,3 % råprotein til burhønerne, hvilket svarer til normen 2016 og 16,20 % til de fritgående høner, hvilket er mindre end normen på 16,7 %. Reduktionen sker for at reducere udledningen af fosfor i forhold til BAT og ammoniak i forhold til påvirkning af omgivende natur.

Derfor vurderes det for nødvendigt at stille vilkår til det maksimale indhold af råprotein i foderet for fritgående høns for at fastholde dette. Der stilles derfor vilkår om, at korrektionsfaktoren vedrørende råprotein maksimalt må være 0,99 beregnet efter følgende ligning, beregnet efter normtal 2016:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 2,88)) / 80,11$$

Faktor – Fritgående høns	Værdi
Kg foder pr. årshøne	44,5
Protein % i foder	16,70
Kg æg pr. årshøne	18,8
Fosfor % i foder	0,44
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,60

Gennemsnitsvægt	1,75
-----------------	------

Tabel 4: Forudsætninger ved beregning af korrektionsligning

Der er i tillæg til godkendelsen fra maj 2016 stillet vilkår til fosforindholdet i foderet for både burhøns og fritgående høns via en korrektionsfaktor. Dette vilkår ophæves og erstattes af et nyt vilkår, hvor korrektionsfaktoren maksimalt må være 0,88 for fritgående høns. Der stilles ikke vilkår for foderindholdet til burhønsene, da der anvendes normalt. Den beregnes ud fra følgende ligning:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{pct. fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 17,55$$

Gødningsproduktion

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen er der foretaget en beskrivelse og vurdering af gødningsproduktionen. Gødningen afsættes dog ikke til biogas, men afhentes til eksport via Agrar Rosenlund ApS.

Gødningsproduktionen beregnet efter normalt 2016 er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 5.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Fast husdyrgødning	1.860 t	Gødningshus på 1.547 t
Dybstrøelse	116 t	Stald 90 t
Rengøring af stald, vaskevand fra ægvask og ægpakkeri	100 m ³	Opsamlingsbeholder 25 m ³ Opsamlingsbeholder 30 m ³

Tabel 5: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Dybstrøelse fjernes fra stalden efter hvert hold og afsættes direkte til eksport.

Fast gødning opbevares i gødningshus indtil direkte udspreddning eller indtil afsætning til eksport.

Opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning og dybstrøelse svarer til mindst 9 måneder. Der forekommer ikke flydende husdyrgødning, men restvand (vask af fjerkræstalde m.m.). For restvand skal der være tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt. Dermed er husdyrgødningsbekendtgørelsens² krav til opbevaringskapacitet opfyldt.

Der stilles vilkår til andelen af dybstrøelse der køres direkte ud.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Udbringningsarealer

Der er foretaget ændringer af husdyrloven, som trådte i kraft den 2. marts 2017.

² Bekendtgørelse nr. 1318 af 26.11.2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

I overgangsbestemmelserne er anført, at igangværende sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i husdyrloven, der ikke er færdigbehandlet den 2. marts, fastsætter kommunalbestyrelsen ikke vilkår, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer. Tilsvarende gælder for sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i husdyrloven, som kommunalbestyrelsen modtager efter 2. marts til 31. juli 2017.

Det fremgår desuden af husdyrloven, at vilkår vedrørende udbringningsarealer der er fastsat i tilladelser og godkendelser efter §§ 10-12 bortfalder den 1. august 2017.

Dvs. at vilkår 30-35 i tillæg nr. 1 fra maj 2016 bortfalder.

Energi- og vandforbrug.

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af energi- og vandforbruget. Nærværende produktionsændring medfører ingen ændringer i energi- og vandforbruget.

Der er i tillæg nr. 1 fra maj 2016 stillet vilkår om årlig registrering af vand- og energiforbruget samt krav om årlig kontrol af ventilationsanlægget. Det vurderes ikke at være behov for supplerende vilkår.

Råvarer og hjælpestoffer

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af råvarer og hjælpestoffer. Nærværende produktionsændring medfører ingen ændringer.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen³ om indretning, etablering og drift af heraf. Derfor ophæves vilkår 18 i miljøgodkendelsen fra september 2010.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier ikke må give anledning til spild med deraf følgende risiko for forurening til følge. Desuden er der vilkår om, at tankning skal foregå på en fast plads, således at evt. spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord og vand. I tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der ud over ovennævnte stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrifter herom. Disse vilkår er fortsat gældende.

Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Affald

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens affaldsproduktion og håndteringen heraf.

Der er i tillæg nr. 1 fra maj 2016 stillet vilkår om, at opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer.

Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

---

³ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Spildevand/restvand

I miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af forekomsten af spildevand/restvand.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås samt vilkår om indsendelse af afløbsplan for ny fjerkræstald.

I tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der ligeledes stillet vilkår om afløbsplan fra ny staldbygning og vilkår om, at der skal søges om tilladelse til afledning af husspildevand fra den nye stald.

Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Påvirkning af den omgivende natur og vandmiljøet behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - naturmæssige forhold.

Lugt

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens lugtgener.

Håndtering af husdyrgødning er uændret og ventilationsanlæggene er uændrede, men da der ændres på husdyrproduktionen, er der foretaget en ny beregning af lugtgeneafstanden.

Geneafstanden beregnes i det digitale ansøgningsskema og resultaterne fremgår af tabel 6. Der sker automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I den konkrete ansøgning er geneafstanden korrigeret for vindretning.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Sdr Grisbækvej 10	0	FMK	103,25	90,36	103,25	90,36	125,25	Nej	Ja
+ Sdr Grisbækvej 8	0	FMK	137,50	138,23	137,50	138,23	336,84	Ja	Ja
+ Sdr Grisbækvej 14	0	FMK	137,50	138,23	137,50	138,23	472,23	Ja	Ja
+ Grisbækvej 9	0	FMK	137,50	138,23	137,50	138,23	419,77	Ja	Ja
+ Sdr Grisbækvej 9	0	FMK	137,50	138,23	137,50	138,23	305,56	Ja	Ja
+ Sdr Grisbækvej 12	0	FMK	137,50	138,23	137,50	138,23	441,77	Ja	Ja
+ Vestermarken 4	0	FMK	244,43	245,72	244,43	245,72	1.578,07	Ja	Ja
+ Nr. Vejrup By, Vejrup	0	FMK	434,81	437,11	434,81	437,11	1.414,69	Ja	Ja

Tabel 6: Lugt.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, som er Sdr. Grisbækvej 10, men den ejes af husdyrbruget, og skal derfor ikke medregnes jf. reglerne. Nærmeste bolig som ikke ejes af husdyrbruget er Sdr. Grisbækvej 9, som ligger ca. 306 m syd for husdyrbruget. Nærmeste byzone er Vejrup By, som ligger ca. 1,4 km sydsydøst for ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse Endrup, som ligger ca. 2,3 km fra ejendommen.

Ifølge beregningerne er afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse større en lugtgeneafstanden og beskyttelsesniveauet for lugt er dermed overholdt.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Dette vilkår bibeholdes, og det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Støj og transport

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens støjpåvirkning.

Der sker ingen væsentlige ændring i forbindelse med produktionsændringen.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til den maksimale støjbelastning.

Det vurderes ikke, at ændringen i produktionen vil give anledning til væsentlige støjgener for de omboende. Vilkårene meddelt i miljøgodkendelsen fra september 2010 vurderes som tilstrækkelige og bibeholdes.

Støv, fluer og skadedyr

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af støv, fluer og skadedyr.

Produktionsændringen medfører ingen ændringer i ovennævnte forhold.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre væsentlige støvgener. Der er desuden stillet vilkår om, at flue- og

skadedyrsbekæmpelse samt vilkår om, at opbevaring af foder ikke må give anledning til tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Vilkårene meddelt i miljøgodkendelsen fra september 2010 vurderes som tilstrækkelige og bibeholdes.

Lys

I tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra maj 2016 og tillæg nr. 2 fra oktober 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af lyspåvirkningen.

Der sker ingen væsentlige ændringer i lyspåvirkningen.

I tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der fejlagtigt ikke blevet stillet et vilkår om lyset skal være slukket, når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager. Dette vilkår tilføjes nu. I tillæg nr. 2 er der desuden stillet vilkår om, at der udenfor ejendommens areal ikke må være lysgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige.

Med tilføjelse af det glemte vilkår, vurderes de tidligere meddelte vilkår som tilstrækkelige.

Driftsforstyrrelser og uheld

I miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af driftsforstyrrelser og uheld.

Produktionsændringen medfører ingen væsentlige ændringer, dog falder gødningsproduktionen en lille smule.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Vilkårene meddelt i miljøgodkendelsen fra september 2010 vurderes som tilstrækkelige og bibeholdes.

Landskab og kulturmiljø

I miljøgodkendelsen fra september 2010, tillæg nr. 1 fra maj 2016 og tillæg nr. 2 fra oktober 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af de landskabelige forhold.

I den konkrete sag, er der tale om en ændring af dyreholdet, i eksisterende lovlige bygninger. Idet der ikke sker en udvidelse af ejendommens bygningsmasse, er påvirkningen af landskabet uændret, hvorfor hensynet til landskabet ikke tilsidesættes.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om maksimal højder på fodersilo. I tillæg nr. 2 fra oktober 2016 er der stillet vilkår omkring beplantning af levende hegn. Desuden vil beplantningen i hønsegårdene ligeledes vokse til og virke slørende.

Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug⁴ er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, udledning af fosfor til overfladevand, samt udledning af nitrat til overfladevand såvel som i forhold til grundvand.

Disse beskyttelsesniveauer skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁵, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter et generelt krav om reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrug i forhold til et referencestaldsystem. Det generelle reduktionskrav gælder for udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg. Niveauet for reduktionskrav fastlægges i forhold til ansøgningstidspunktet.

Det ansøgte projekt opfylder kravet om 30 % ammoniakreduktion. Der anvendes hyppig udmugning, hvilket reducerer ammoniakfordampningen.

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 859 kg N/år (2009-niveau) til 6.042 kg N/år. I forhold til den nuværende tilladte produktion stiger ammoniakfordampningen fra 5.533 kg N/år til 6.042 kg N/år.

På ejendommen Sdr. Grisbækvej 6 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsens vilkår, ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

⁴ Bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om moser, enge og søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk end 1.000 m vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne. Kun undtagelsesvist og ved meget store husdyrbrug vil det være nødvendigt at stille vilkår for beskyttelse af naturlokaliteter beliggende længere væk end 1.000 m fra anlægget, hvilket ikke vurderes at være nødvendigt i nærværende sag.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Sdr. Grisbækvej 6 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 17,4 kg N/ha/år.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig. På den baggrund vurderes det, at omkringliggende habitatnaturtypelokaliteter ikke lider skade ved det ansøgte.

Vurdering i forhold til kategori 1,2 og 3 natur

Repræsentative naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 3).

Kort 3: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 7 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori defineres som i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, der også fastsætter beskyttelsesniveauet for henholdsvis kategori 1, 2 og 3 natur.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Eng	0,5	1,0	197	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
2. Mose	0,9	1,0	228	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
3. Eng	0,5	0,7	320	Ej Kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
4. Mose	0,3	0,3	507	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
5. Mose	0,2	0,2	1.019	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
6. Mose	0,1	0,1	999	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
7. Overdrev	0,1	0,1	1.360	1	To eller mere	Maksimal tilladt totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år.
8. Mose, Rigkær	0,1	0,1	1.507	1	To eller mere	Maksimal tilladt totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år.

Tabel 7. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelses-bekendtgørelsens bilag 3.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 m fra de naturområder, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur). I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 10 m fra anlægget.

Som det fremgår af tabellen, sker der ved det ansøgte afsætning af ammoniak på lokaliteterne 7 og 8, der vurderes at være kategori 1-natur. Af tabellen, fremgår det også, at der sker et kumulativt bidrag med ammoniak fra andre husdyrbrug. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt og Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på lokaliteterne.

Det fremgår af tabel 7, at der sker afsætning af ammoniak på lokaliteterne med nummer 2, 4, 5 og 6, der vurderes at være kategori 3-natur. Det fremgår ligeledes af tabellen at husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

Kategori 3-naturlokaliteter, som omfatter mose, kan ifølge husdyrloven sikres mod merbelastning med ammoniak, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes, at overholdelse af dette beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne og er i overensstemmelse med gældende klagenævnspraksis på området (jf. NMK-132-00522).

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrlovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 3). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For de omkringliggende ferske enge gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end husdyrlovens beskyttelsesniveau, således som det er fastlagt i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 1,3 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 79 – Sneum Å og Holsted Ådal. Området modtager en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år fra ejendommen. Dette inkluderer en merbelastning på 0,1 kg N/ha/år i forbindelse med ansøgningen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet i bilag 3, vil det jf. principiel klagensævningsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår følgende:

"Det fremgår af de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, at reduktion af kvælstofdeposition fra landbrugsdrift på Natura 2000-områdernes habitatnaturtyper ikke indgår i planernes indsatsprogram, men sker gennem lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i nærværende bekendtgørelse og i bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne.

Miljøgodkendelse af husdyrbrug, herunder kravene i dette bilag, bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer. Husdyrgodkendelser, herunder kravene i dette bilag, bidrager til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode)."

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 4.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 20 km S for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 10,8 km S for anlægget), strandtudse (ca. 12,2 km SV for anlægget), løgfrø (ca. 9,4 km S for anlægget), stor vandsalamander (ca. 7,9 km S for anlægget) og birkemus (ca. 19,9 km V for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og for-

ringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Grisbæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Der foretages en vurdering af, om det ansøgte lever op til BAT, og samtidig foretages en vurdering af hele husdyrbruget i forbindelse med revurdering af miljøgodkendelsen fra september 2010.

Et af hovedformålene med den regelmæssige revurdering er netop, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Ved fastlæggelse af den "bedste tilgængelige teknik" anvendes Miljøstyrelsens BAT standardvilkår. BAT standardvilkårene anviser en metode til at fastlægge emissionsgrænseværdier for husdyrbrugets samlede anlæg.

Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde emissionsgrænseværdien.

Særligt for svine- og fjerkræbrug (IE-husdyrbrug) skal kommunen endvidere lægge relevante BAT konklusioner til grund i forbindelse med godkendelser. BAT-konklusioner vedtages og offentliggøres af EU-Kommissionen. Når de relevante BAT-konklusioner er offentliggjort, fastsætter Miljøstyrelsen i godkendelsesbekendtgørelsen regler om anvendelse af BAT konklusionerne. Indtil dette er sket, skal kommunen anvende eksisterende BAT-standardvilkår og BREF-dokument ved godkendelse af IE-husdyrbrug.

Den 21. februar 2017 er der vedtaget en ny BAT-konklusion. Denne er dog endnu ikke udmøntet i godkendelsesbekendtgørelsen, og derfor anvendes BAT-standardvilkår og eksisterende BREF-dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 i nærværende sag (jf. udmelding fra Miljøstyrelsen).

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien⁶ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

I revurderingen er emissionsgrænseværdien for ammoniak beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg, Miljøstyrelsen maj 2011.

Produktionsændringen sker i eksisterende bygninger, hvor der ingen ændring sker i staldsystemet.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 6.296 kg NH₃-N. Beregninger af emissionsniveauet fremgår af afsnit "2.5.4.2 BAT/Ammoniaktab" i ansøgningskemaet.

I ansøgningen er der en samlet årlig ammoniakemission på 6.042 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler der er anvendt på Sdr. Grisbækvej 6 fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- Der anvendes etageanlæg med gødningsbånd. Dette betyder udmugning 3 gange ugentligt og giver en effekt på ammoniak på 36 %

Da emissionsgrænseværdien er overholdt ved hjælp af hyppig udmugning, er der ikke foretaget fravalg af andre BAT-teknologier. I tillæg nr. 1 fra maj 2016 er der en beskrivelse af fravalg af BAT.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg nr. 1 stillet vilkår til udmugningssystemet i staldene. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Fodringstiltag

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og foder:

- Der anvendes fytase-tilsat foderblandinger og fasefodring tilpasset hønnikernes og hønernes udvikling.
- Der er anvendes reduceret råproteinindhold og fosforindhold i foderet til de fritgående høns svarende til normtal 2014.

---

⁶ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg, Miljøstyrelsen maj 2011.

Der stilles vilkår til indholdet af råprotein i foderet til fritgående høns. Korrektionsfaktoren må maksimalt være 0,99. Der stilles ligeledes vilkår til fosforindholdet i foderet. Korrektionsfaktoren må maksimalt være 0,88.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Se endvidere afsnittet emissionsgrænseværdi for fosfor.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Fast gødning opbevares i gødningshus med fast bund indtil udbringning eller afhentning til eksport Agrar Rosenlund ApS.
- Dybstrøelse fjernes fra stalden efter hvert hold og afsættes direkte til eksport via Agrar Rosenlund ApS.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for opbevaring af fjerkrægødning, er det BAT at lagre tørret fjerkrægødning i et gødningshus med et tæt gulv og med tilstrækkelig ventilation.

Der stilles vilkår til andelen af dybstrøelse, som køres direkte ud.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Miljøstyrelsen har baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen. Denne teknik vurderes samtidig at være omkostningsneutral. Emissionsgrænseværdien er fastlagt til 26,1 kg P/DE ab lager for burhøns og 23,6 kg P/DE ab lager for fritgående høns.

I ansøgningen på Sdr. Grisbækvej 6 reduceres udledningen af fosfor ved at anvende reduceret fosfor i foderet i forhold til normen. Desuden er der redegjort nærmere for foder i relation til BAT i ovenstående afsnit vedrørende ammoniakreduktion.

Ansøger oplyser følgende:

BAT kravet i forhold i fosfor i foderet til frilands høner er 4,2 g P pr. kg foder x 130 g foder pr. høne pr. dag = 546 g P pr. g foder pr. årshøne pr. dag. Normtal 2014 angiver 121,92 g foder pr. årshøne pr. dag.

For at overholde BAT-niveauet er fosforprocenten derfor sat til: $((546 \text{ g P i foderet pr. årshøne pr. dag} / 121,92 \text{ g foder pr. årshøne pr. dag}) * 100) / 1000 = \mathbf{0,448 \text{ pct. fosfor pr. kg foder i frilandsproduktion.}}$

BAT kravet i forhold i fosfor i foderet til burægproduktion er 4,9 g P pr. kg foder x 112 g foder pr. høne pr. dag = 548,8 g P pr. g foder pr. årshøne pr. dag. Normtal 2014 angiver 110,41 g foder pr. årshøne pr. dag.

For at overholde BAT-niveauet er fosforprocenten derfor sat til: $((548,8 \text{ g P i foderet pr. årshøne pr. dag} / 110,41 \text{ g foder pr. årshøne pr. dag}) * 100) / 1000 = \mathbf{0,497 \text{ pct. fosfor pr. kg foder i burægsproduktion.}}$

Kategori af dyr	Antal dyreenheder	Emissionsgrænseværdi (kg P/DE ab lager)*	Emissionsgrænse (kg P/år)**
-----------------	-------------------	--	-----------------------------

	(DE)		
Dybstrøelse	60,28	26,26	1582,86
Fast gødning	372,10	26,20	9749,02
Afsat i hønsegård	21,92	26,21	574,55
Sum for anlægget			11.906

Tabel 8: Vejledende BAT-standard krav for fosfor

Samlet tilladelse emissionsgrænse begrundet i BAT

* Emissionsgrænseværdi i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT- standardvilkår vedr. fosfor.

** Emissionsgrænsen = Antal DE x Emissionsgrænseværdi.

Af ansøgningen fremgår det, at fosforindholdet i husdyrgødningen svarer til 11.971 kg P.

Desuden er der redegjort nærmere for foder i relation til BAT i ovenstående afsnit vedrørende ammoniakreduktion.

Der stilles vilkår om, at der skal anvendes fytase-tilsat foder samt fasefodring. Der ud over stilles vilkår om maksimal korrektionsfaktor for fosfor i foderet til fritgående høns på 0,88.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT i forbindelse med revurdering og ændring på Sdr. Grisbækvej 6 foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT standardvilkår, at kommunen ved vurderingen af ovennævnte punkter kan anvende BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, at der forefindes beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser samt at registrere forbruget af næringsstoffer. Desuden er der beskrevet en række elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning herunder krav om gødningsplanlægning og -regnskaber samt retningsgivende normer for husdyrholdets næringsstof behov.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Personalet bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil stå for det daglige tilsyn.
- Datalogning af foderforbrug, vandforbrug, dødelighed, ægproduktion og ventilation.
- Der benyttes en staldtavle og logbog til daglig kontrol med: foderforbrug, vandforbrug, kølerumstemperatur, dødelighed og ægproduktion. Der noteres også uregelmæssigheder i forhold til driften; eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt m.m.
- Dato for rengøring ved holdskifte bliver også noteret.
- Anlæggets drift kontrolleres ugentlig, når produktionsdata bliver opgjort.
- Bedriften anvender et HACCP egenkontrolprogram specielt tilrettet konsumægsproduktion.
- Bygningerne bliver tjekket udvendigt og indvendigt, sammen med anlægget og inventaret i forbindelse med holdskifte.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

- Markplan, gødningsplan, sprøjteplan. Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sædskifteplaner/regnskaber.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til management har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Der er i tillæg nr. 1 fra maj 2016 stillet vilkår om, at der som minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette. Der er desuden i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget.

Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og at installere energibesparende belysning.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

- Der rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tør-rengøres med trykluft. Gødningsbånd og tværkanal vil eventuelt blive vasket med koldt vand. Det øvrige inventar bliver tør rengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion – med et godkendt middel.
- Hvis der vaskes, anvendes iblødsætning. Hvis der vaskes med vand, anvendes højtryksrensere.
- Der er drikkenipler placeret højt i buret for at lette hønernes vandoptagelse.
- Der monteres spildreder under niplerne.
- Der er daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuel lækage.
- Frekvensstyret ventilation gør at ventilationen og dermed strømforbruget holdes på et minimum.
- Der anvendes lavenergibelysning.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til vand- og energiforbrug har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Som nævnt under management er der tidligere stillet vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken til arealet og afgrødernes behov. Det er BAT at undgå at sprede gødningen, når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne, samt at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer.

Alle disse tiltag er implementeret i dansk lovgivning. Heraf kan nævnes harmonikrav samt bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Samlet set vil den generelle regulering føre til, at udbringningen af husdyrgødning vil ske i overensstemmelse med BAT. Esbjerg Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder BAT, og at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknik"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" og herunder en vurdering af behovet for reovering af staldene.

Ophør

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering ved ophør af driften af husdyrbruget.

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, bl.a. tømning og rengøring af produktionsanlæg og gødningsopbevaringsanlæg.

Endvidere gælder det i medfør af § 43 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1 nr. 1-3.

Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Høring

I forbindelse med den 3 ugers offentlige høring er der kommet bemærkninger fra naboerne Søren og Karina Quebec Gjerlevsen, Sdr. Grisbækvej 12, 6740 Bramming og Niels og Maria Kunø Hjerrild, Sdr. Grisbækvej 14, 6740 Bramming.

Overordnet drejer bemærkningerne sig om følgende forhold:

- Manglende renholdelse af offentlig vej
- Manglende etablering af intern vej
- Lugtgener
- Manglende etablering/vedligeholdelse af læhegn
- Drænproblemer

Manglende renholdelse af offentlig vej og etablering af intern vej

Naboerne bemærker, at Sdr. Grisbækvej på den strækning ud for husdyrbruget meget ofte er tilkørt af mudder og hønsemøg, og dette giver anledning til mange gener. Desuden bemærkes det, at den interne vej på husdyrbruget endnu ikke er etableret, som krævet ved vilkår i miljøgodkendelsen fra maj 2016.

Esbjerg Kommune har i forbindelse med en naboklage over bl.a. ovennævnte besigtiget ejendommen og indskærpet, at den interne kørevej skal være etableret senest den 1. november 2017. Når den interne vej er færdigetableret forventer Esbjerg Kommune, at problemerne med mudder m.m. på den offentligt vej vil blive reduceret betydeligt, og hovedsageligt kun forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Renholdelse af offentlig vej falder uden for husdyrlovens rammer, og henhører under kommunens ansvarsområde som vejmyndighed. Færdsel på offentlig vej og trafiksikkerhedsmæssige hensyn reguleres heller ikke af husdyrloven, men af færdselsloven og håndhæves af politiet (NMK-139-00065).

Lugtgener

Naboerne bemærker, at de oplever lugtgener i større omfang end før husdyrbruget blev udvidet.

Ifølge det elektroniske ansøgningssystem beregnes lugtgeneafstanden til 138 m til enkelt bolig. Den vægtede gennemsnitsafstand til naboerne på Sdr. Grisbækvej 12 er ca. 442 m og 472 m til naboerne på Sdr. Grisbækvej 14. Beregningerne viser således, at lugtbeskyttelsesniveauet er overholdt.

De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne". Minimering af lugtgener fra stalde er således erfaringsmæssigt meget afhængig af god staldhygiejne.

For at holde fokus på staldhygiejnen indsættes følgende vilkår:

På husdyrbruget skal der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, hvor stalderne og fodringsanlæg skal holdes rene for at mindske gener fra dyreholdet.

Manglende etablering/vedligeholdelse af læhegn

Naboerne bemærker, at der kun er plantet noget af læhegnet, og at det ikke er vedligeholdt, så ukrudt har taget over, og der ikke er gode vækstbetingelser for træerne/buskene.

Esbjerg Kommune har i tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen fra oktober 2016 stillet vilkår om, at læhegnet skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af hønsestalden. Den optimale plantesæson for træer og buske ligger fra oktober til marts. Den nye stald blev etableret i foråret/sommeren 2017, og derfor skal læhegnet være færdigetableret inden foråret 2018.

Vilkårene vedr. beplantning præciseres ved tilføjelse af et ekstra vilkår:

Beplantningen omkring ejendommen skal vedligeholdes, hvilket betyder, at der skal genplantes, hvis planter går ud, og der skal renholdes for ukrudt omkring planterne i et omfang, så træernes og buskenes vækst ikke hæmmes.

Drænproblemer

Naboerne på Sdr. Grisbækvej 12 bemærker, at de har problemer med at komme af med vand fra markerne.

I forbindelse med etablering af den nye stald, blev en del af Siggrøften forlagt, og dræntilledning fra naboejendommen Sdr. Grisbækvej 12 er derfor også blevet omlagt. Vedligeholdelse m.m. af vandløb og dræn falder uden for husdyrlovens rammer, og henhører under kommunens ansvarsområde som vandløbsmyndighed. Forholdene er besigtiget og behandles i en særskilt sag.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1

Vilkår for husdyrbruget stillet i tillæg til miljøgodkendelsen fra oktober 2016.

Vilkår, der blev ophævet jf. nærværende tillæg, er overstreget. Øvrige vilkår er fortsat gældende.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

1. Vilkår 26, 27, 28 og 29 i tillægget til miljøgodkendelse fra maj 2016 ophæves.

Indretning og drift

2. Den nye fjerkræstald skal placeres, som vist på kort 2.

Lys

3. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige.

Transport

4. Til- og frakørsel til den nye fjerkræstald skal ske via eksisterende indkørsler fra Sdr Grisbækvej til husdyrbruget.

Landskabelige værdier

5. De på kort 4 angivne plantninger skal etableres som:
  - Grøn, 3-rækkede hegn
  - Blå, 2-rækkede supplerende hegn
  - Rød, hegn der bevares og om nødvendigt reetableres
6. Alle levende hegn skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
7. Der skal holdes 8 meters afstand fra vandløb til levende hegn af hensyn til senere vedligehold af vandløbet.
8. Der må etableres brud i beplantningen til indkørsler til ejendommen.
9. Alle hegn skal etableres førstkommande plantesæson efter etablering af hønsstalden.
10. Alle hegn kan flyttes til en anden placering, på ejendommen, efter accept fra Esbjerg Kommune, såfremt de til stadighed opfylder deres formål som afskærmende beplantning.
11. De 4 nye fodersiloer skal placeres som angivet på kort 2.

Generelle vilkår

Krav til udnyttelse af godkendelse

12. Vilkårene i nærværende miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
13. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.
14. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog vilkår 13.

Bilag 2

Vilkår for husdyrbruget stillet i tillæg til miljøgodkendelsen fra maj 2016.

Vilkår, der blev ophævet jf. tillæg til miljøgodkendelse fra oktober 2016 eller via nærværende tillæg, er overstreget. Desuden er vilkår vedr. arealer, som er bortfaldet ved lov ligeledes overstreget. Øvrige vilkår er fortsat gældende.

Husdyrproduktion

1. Vilkår 1, 2, 4, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 21, 22, 23, 29, 33 og 42 i miljøgodkendelsen fra september 2010 ophæves og erstattes af følgende vilkår:
2. ~~Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:~~

	Antal årssdyr	DE
~~Årshøner, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skræbehøne~~	~~34.525~~	~~203,1~~
~~Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning~~	~~43.143~~	~~253,8~~
~~I alt~~		~~456,9~~

3. ~~Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 456,9 dyreenheder.~~
4. ~~34.525 årshøner skal have adgang til udeareal i hele produktionsperioden.~~
5. ~~Udvidelse af husdyrbruget til mere end 358,9 DE må ikke foretages, førend der foreligger skriftlige aftaler om afsætning af husdyrgødning svarende til de resterende DE til biogasanlæg, fællesanlæg, forarbejdningsanlæg eller forbrændingsanlæg eller til godkendte arealer. Kopi af aftaler skal indsendes til tilsynsmyndigheden.~~

Foder

6. Der skal anvendes fytase-tilsat foderblandinger og fasefodring skal tilpasses hønsenes udvikling.

~~Korrektionsfaktoren vedr. fosfor i foderet til burhønsene må maksimalt være 0,927. korrektionsfaktoren for fosfor i foderet til fritgående høns må maksimalt være 0,812. Det beregnes ud fra følgende ligning:~~

~~Burhøns:~~

~~$$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{pct. fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67))}{16,61}$$~~

~~Fritgående høns:~~

~~$$\frac{((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{pct. fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67))}{18,98}$$~~

~~Øverstående vilkår er beregnet ud fra følgende forudsætninger i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningerne skal samlet set overholdes.~~

Faktor — Burhøns	Værdi
Kg æg pr. årshøne	19,8
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,57
Kg foder pr. årshøne	40,3
Fosfor % i foder	0,49
Gennemsnitsvægt	1,75
Faktor — Fritgående høns	Værdi
Kg æg pr. årshøne	18,8
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,60
Kg foder pr. årshøne	44,5
Fosfor % i foder	0,44
Gennemsnitsvægt	1,75

7. Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
8. Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.
9. Det gennemsnitlige indhold kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
10. Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
11. Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.

Energi- og vandforbrug

12. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
13. Ventilationsanlægget kontrolleres 1 gang pr. år af fagpersonale. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Affald

14. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
15. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

16. Den nye stald til fritgående høns skal indrettes med gødningsbånd.

17. Gødningsbånd skal tømmes mindst 3 gange ugentligt fordelt jævnt over ugen.
18. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
19. Der skal føres logbog med tidspunkter for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt).
20. Logbog skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.
21. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbåndet er ude af drift i en periode på mere end 14 dage.

Spildevand

22. Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes en ansøgning afledning af husspildevand fra ny staldbygning til godkendelse. Der vil blive meddelt en særskilt tilladelse hertil.
23. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stald, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Transport

24. Der skal etableres en intern kørevej mellem gødningshuset og Sdr. Grisbækvej. Interne transporter mellem den østlige og vestlige del af husdyrbruget skal hovedsagelig foregå via denne vej. Vejen skal etableres med et fald, så der ikke sker afledning af overfladevand til Sdr. Grisbækvej.

Skadedyr

25. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Landskabelige værdier

- ~~26. Der skal etableres 1 rækkede og 3 rækkede levende hegn bestående af hjemmehørende danske træer og buske som angivet på nedenstående kort 7.~~
- ~~27. Der skal holdes 8 meters afstand fra vandløb til levende hegn af hensyn til senere vedligehold af vandløbet.~~
- ~~28. Der må etableres brud i beplantningen til indkørsler til ejendommen. Dog ikke sådan at siloerne er fuldt blottede til alle sider.~~
- ~~29. De med rødt angivne hegn (på kort 7) skal bevares og om nødvendigt re-etableres.~~

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

Arealer

30. — Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af kort 3 og arealtabellen i ansøgningen.
31. — Indenfor planperioden må bedriftens arealer maksimalt tilføres 83,9 dyreenheder i fjerkrægødning.
32. — Hvis tilførslen af husdyrgødning til bedriftens arealer ændres (anden dyretype eller fordeling) skal der kunne forevises dokumentation for, at indholdet af næringsstoffer i den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt indeholder 8.418 kg Total N og 2.199 kg Total P og at den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt svarer til 83,9 DE/år.
- Beregningsen af kg N og kg P skal ske efter de til enhver tid gældende normtal for indholdet af kvælstof og fosfor i husdyrgødningen.
33. — Der skal ved fuld produktion afsættes minimum 259,6 DE til biogasanlæg som ansøgt eller til, fællesanlæg, forarbejdningsanlæg, forbrændingsanlæg eller godkendte aftalearealer.
34. — Der må ikke tilføres anden organisk gødning til bedriftens arealer kan der, hvis miljøgodkendelsen ikke er fuldt udnyttet, suppleres med anden organisk gødning under forudsætning af,
- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organiske gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
  - at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
  - at reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål er overholdt.
- Der skal indsendes dokumentation herfor i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

Nitrat til overfladevand

35. — På bedriftens udbringningsarealer skal der hvert år etableres / udlægges mindst 2,0 % efterafgrøder, ud over de lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de regler, der gælder for de lovpligtige efterafgrøder.

Generelle vilkår

Krav til udnyttelse af godkendelse

36. Vilkårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
37. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.

38. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog vilkår 37.

Bilag 3

Vilkår for husdyrbruget jf. miljøgodkendelsen fra september 2010.

Vilkår, der blev ophævet jf. tillæg til miljøgodkendelse fra maj 2016 eller via nærværende tillæg, er overstreget. Desuden er vilkår vedr. transport til udbringningsarealer, som er ophævet ved lov ligeledes overstreget. Vilkår der er ændret redaktionelt er skrevet med kursiv. Øvrige vilkår er fortsat gældende.

Husdyrproduktion

1. ~~Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:~~

Dyreart	Staldsystem	
	Antal produceret/årsdyr	DE
~~Slagtesvin Delvis spaltegulv, 25-40% fast gulv~~	3500	89,9
~~År Konsumæg, bure m. bånd, og hyppig udmugning~~	41.750	251,5
~~I alt~~		341,4

2. ~~Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 341,4 dyreenheder.~~
3. Antallet af dyr indenfor hver dyrekategori må maksimalt variere med 10 %.
4. ~~Når husdyrbrugets produktionsomfang passerer 215,7 DE skal der indsendes kopi af skriftlig aftale til tilsynsmyndigheden om afsætning til biogasselskab eller tilsvarende modtager af overskydende husdyrgødning.~~
5. ~~Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden om produktionens størrelse 2 år efter godkendelsens dato.~~

Indretning og drift

6. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
7. ~~Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der er beskrevet i miljøgodkendelsen og det tilhørende ansøgningsskema version 8 – 17.06.2010, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.~~
8. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Foder (vilkår 9-13 gælder for slagtesvin)

9. ~~Korrektionsfaktoren for råprotein i slagtesvinefoderet må maksimalt være 0,891 beregnet efter følgende vilkårs ligning:~~

$$\frac{((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} * g \text{ råprotein pr. } FE_{sv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr. g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * 28 \text{ g N pr. kg. tilvækst}))}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * (20,95 + 0,177 * (\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt})))}$$

Øverstående vilkår er beregnet ud fra forudsætninger i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	102
FE _{sv} pr. kg tilvækst beregnet ud fra 72 kg tv * 2,87 FE/kg slagtesvin.	206,64
G råprotein pr. FE _{sv}	147,0

10. Der skal foreligge en logbog for slagtesvinefoderet, der dokumenterer vægtintervaller, foderforbrug og foderets indhold af råprotein pr. FE_{sv} i de enkelte foderblandinger.
11. En gang årligt, f.eks. i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE_{sv} på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
12. Logbogens oplysninger i form af ind- og afgangsvægt, blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnit indhold af g råprotein pr. FE_{sv} skal opbevares i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
13. Der skal tilsættes fytase i foderet samt fasefødres.

Husdyrgødning

14. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
15. I det omfang kompostlignende dybstrøelse opbevares i marken, skal opbevaringen ske i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens vejledning september 2004 eller senere udgave. Vejledningen er vedlagt som bilag 1.
- Oplaget må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder eller på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb.
16. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Energi- og vandforbrug

17. Der skal foretages en kvartalsvis registrering af vand- og energiforbrug for at holde fokus på forbruget og muligheden for at reducere dette.

Råvarer og hjælpestoffer

- ~~18. Olietanke skal drives jf. Miljøministeriets gældende bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv. (På godkendelsestidspunktet Bekendtgørelse nr. 724 af 8. juli 2008).~~
19. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
20. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- ~~21. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.~~

Affald

- ~~22. Opbevaring af olie og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.~~
- ~~23. Bortskaffelse af olie og kemikalieaffald (farligt affald) skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes regulativ for bortskaffelse af farligt affald. Mindre mængder farligt affald (op til 50 kg årligt) kan bortskaffes gennem den kommunale slat-ordning. Tilmelding kan ske hos Esbjerg Kommune, Affald.~~

Ammoniakfordampning

24. Staldsystemet i den nye burægstalden (jf. kort 2, bygning nr. N) skal være gødningsbånd og hyppig udmugning (mindst 3 gange ugentligt) eller tilsvarende staldsystem, med en ammoniakfordampning på samme niveau eller lavere. (Bygning N er i nærværende godkendelse betegnet som bygning I).
25. Udmugning ved start af gødningsbåndet i konsumægstaldene (stald N) skal foretages mindst 3 gange ugentligt. (Bygning N er i nærværende godkendelse betegnet som bygning I).
26. Gødningsbåndets driftstimer måles løbende ved hjælp af en timetæller eller en energimåler og skal registreres i en driftsjournal. I konsumægstaldene skal registreringen ske månedligt.
27. Der skal ved miljøtilsyn på ejendommen foreligge oplysninger om driftstid pr. udmugning, så forventet timeforbrug eller energiforbrug kan estimeres for kontrol af, om udmugning foretages med den anførte frekvens. Hvis driftstimer måles ved hjælp af energimåler, skal der endvidere foreligge oplysninger om elmotorernes samlede effekt.

Spildevand

28. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.

29. ~~Vaskevand fra rensning af staldene, (og fra ægvask og ægpakkeri) skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene. For ægvaskvand skal opbevaringskapaciteten være mindst 45 m³.~~
30. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra burægstalden, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Lugt

31. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Transport

32. ~~Udbringning af husdyrgødning, som kræver kørsel gennem Gørding, må ikke foretages på lørdage, samt på søn- og helligdage.~~
33. ~~Svinegylle som transporteres fra Sdr. Grisbækvej til gyllebeholder ved Gørding skal ske med lastbil.~~

Støj

34. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

35. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovennævnte er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentationen skal ske under forhold, hvor husdyrbrugets er i fuld normal drift.
36. Dokumentationen skal ske i form af resultatet af en støjmåling udført som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 eller af beregninger udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsæt-

ningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A.)

37. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

38. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

39. *Der skal overalt på ejendommen udføres og dokumenteres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*
40. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Landskabelige værdier

41. Fodersilo (Q) må ikke bygges højere end maksimal 14,11 m. (Silo Q er i nærværende godkendelse betegnet som silo O).

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

Arealer

- ~~42. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af kort 3 og tabel 4.1.3 i ansøgningen.~~

Generelle vilkår

Egenkontrol

43. *Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse.*
- ~~44. I tilfælde af etablering af oplag af kompost i marken, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag, som skal fremvises ved miljøtilsyn. Registreringen skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om placering af markstakke (vilkår 15).~~

Uheld

45. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ophør

46. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse og revurdering

47. Husdyrbruget skal være bragt i overensstemmelse med de i godkendelsen nævnte vilkår inden fristen for udnyttelsen af denne miljøgodkendelse.
48. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Det betyder, at udvidelsen og ændringen skal være gennemført og i drift inden 2 år.
49. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Bilag 4

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 79 Sneum Å og Holsted Ådal

Arter:

- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1106 Laks (*Salmo salar*)
- 1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper:

- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålgler
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7140 Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 51, Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb

Rørdrum	Y		F3
Hvid stork	Y		F1
Rørhøg	Y		F3
Hedehøg	Y		F1
Sorthovedet måge	Y		
Bramgås		T	
Plettet rørvagtel	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2, F4
Brushane	Y		F1
Mosehornugle	Y		F1
Blåhals	Y		F1
Kortnæbbet gås		T	F4

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1, F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1, F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1

Mørkbuget knortegås	T	F4
Lysbuget knortegås	T	F4
Gravand	T	F4
Pibeand	T	F4
Krikand	T	F4
Spidsand	T	F4
Skeand	T	F4
Ederfugl	T	F4
Sortand	T	F4,F7
Strandhjejle	T	F4
Strandskade	T	F4
Stor regnspove	T	F4
Rødben	T	F4
Hvidklire	T	F4
Islandsk ryle	T	F4
Havørn	T	
Blå kærhøg	T	
Vandrefalk	T	
Kortnæbbet gås	T	
Grågås	T	
Sandløber	T	F4

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (*Microchiroptera* spp.)
Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*)
Birkemus (*betulina*)
Odder (*Lutra lutra*)
Marsvin (*Phocoena phocoena*)
Alle andre arter af hvaler (*Cetacea* spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (*Dermochelys coriacea*)
Uægte karett (" *Caretta caretta* ")
Bastardskildpadde (*Lepidochelys kempii* ")
Europæisk sumpskildpadde (*Emys orbicularis*)
Markfirben (*Lacerta agilis*)

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Klokkefrø (*Bombina bombina*)
Løgfør (*Pelobates fuscus*)
Løvfør (*Hyla arborea*)
Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)
Springfrø (*Rana dalmatina*)
Strandtudse (*Bufo calamita*)
Grønbroget tudse (*Bufo viridis*)

Fisk

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter

Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)
Eremit (*Osmoderma eremit*)
Sortpletet blåfugl (*Maculinea arion*)
Grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*)
Stor kærsguldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)
Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter

Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)

Vandranke (*Luronium natans*)

Liden Najade (*Najas flexilis*)

Fruesko (*Cypripedium calceolus*)

Mygblomst (*Liparis loeselii*)

Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Krybende sumpskærm (*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk